

Vreme: 29.08.2026 08:01

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/završni-racun-budžeta-bez-objasnjenja-vecih-izdataka-za-expo-i-moravski->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Završni račun budžeta bez objašnjenja većih izdataka za EXPO i Moravski koridor

9538

Pred poslanicima Skupštine Srbije nalazi se Predlog zakona o završnom računu za 2025. godinu, koji na skoro 800 strana sumira pregled planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda države i finansijske transakcije izvršene javnim novcem. Glavne karakteristike su da je budžet za prošlu godinu izvršen u manjem obimu jer su prihodi,...

Pred poslanicima Skupštine Srbije nalazi se Predlog zakona o završnom računu za 2025. godinu, koji na skoro 800 strana sumira pregled planiranih i ostvarenih...

Pred poslanicima Skupštine Srbije nalazi se Predlog zakona o završnom računu za 2025. godinu, koji na skoro 800 strana sumira pregled planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda države i finansijske transakcije izvršene javnim novcem. Glavne karakteristike su da je budžet za prošlu godinu izvršen u manjem obimu jer su prihodi, rashodi i deficit bili niži od planiranog.

Država je budžetom za prošlu godinu planirala da ostvari prihode od 2.346 milijardi dinara, ali se te projekcije nisu ostvarile pre svega zbog podbacaja poreskih prihoda i bili su za ukupno 43 milijarde manji.

Poreski prihodi podbacili

Kada je reč o rashodima, oni su bili niži za 88 milijardi dinara i ostvoreni su na nivou od 2.572 milijarde dinara. Deficit je tako bio 269 milijardi dinara (2,6 odsto ostvarenog BDP-a), odnosno za 45 milijardi dinara manji od planiranog.

Državni prihodi ostali su niži od projektivanih pre svega zbog manje izdašnosti pojedinačno najvažnijeg izvora prihoda - naplate poreza na dodatu vrednost (PDV), koji je bio niži za oko 58 milijardi dinara, što je značajnih 5,5 odsto manje.

Ukupni poreski prihodi naplaćeni su u iznosu od 1.961 milijarde dinara i bili su za 24 milijarde dinara niži od planiranih budžetom.

Pored PDV-a, plan nije ispunjen jedino još kod carina, gde su prihodi takođe blago podbacili - za oko dve milijarde dinara.

Svi ostali poreski prihodi naplaćeni su iznad plana, pa se tako od poreza na dobit pravnih lica prihodovalo čak 14 milijardi dinara više, od poreza na dohodak građana četiri milijarde, dok su akcize donele 18 milijardi dinara više. Sve to, međutim, nije bilo dovoljno da nadoknadi manjak nastao u naplati PDV-a.

Situacija nije mnogo bolja ni kada je reč o redovnim neporeskim prihodima čija naplata je takođe bila niža od projektovane, i to za 44 milijarde dinara. Najviše su podbacili prihodi od imovine - za 20 milijardi dinara i ostali redovni neporeski prihodi - za 17 milijardi dinara.

Prihodi od donacija su takođe bili mnogo niži, pa je od planiranih 35 milijardi dinara naplaćeno svega 15.

Sa druge strane, dobit javnih preduzeća i dividende budžeta naplaćene su u iznosu od 48 milijardi dinara, što je četverostruko veći iznos od planiranog.

Država uštedela na robi, uslugama i kamatama

Kada se pogleda rashodna strana, napravljene su uštede od skoro 90 milijardi dinara, odnosno za toliko je izvršenje bilo niže od plana.

Vreme: 29.08.2026 08:01

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/završni-racun-budžeta-bez-objasnjenja-vecih-izdataka-za-expo-i-moravski->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Završni račun budžeta bez objašnjenja većih izdataka za EXPO i Moravski koridor

Najveća razlika u projektovanim i ostvarenim rashodima vidljiva je na stavci korišćenje roba i usluga, gde je potrošeno skoro 40 milijardi dinara manje, 34 milijarde dinara manje koštala je otpлата kamata, dok je na dotacijama Republičkom fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje ušteda iznosila skoro 20 milijardi dinara.

Manja potrošnja od plana bila je i u razdelu izdataka za nefinansijsku imovinu za skoro 30 milijardi dinara, kao i kod ostalih tekućih rashoda za 14 milijardi dinara.

Po dodatnih 10 milijardi dinara država je preko plana potrošnje bila prinuđena da odvoji kroz dotacije Republičkom fondu za zdravstveno osiguranje i za socijalno osiguranje.

Istovremeno, rashodi za zaposlene bili su veći za po 10 milijardi dinara, za subvencije i transfere ostalim nivoima vlasti za po četiri milijarde dinara, a dotacije međunarodnim organizacijama za dve milijarde.

Nova zaduženja i garancije skoro šest milijardi evra

Podaci iz Predloga završnog računa budžeta pokazuju da se država u 2025. zadužila direktno za 5,2 milijarde evra. Kada se ovome dodaju garancije date preduzećima, dug se uvećava za dodatnih pola milijarde evra.

Najveće zaduženje od skoro dve milijarde evra odnosi se na aranžman sa konzorcijom francuskih banaka za kupovinu aviona Rafal, a odmah zatim zaduženje nešto veće od milijardu evra od Evropske unije.

Pored 18 inostranih zajmova, država je uzela i nove pozajmice od domaćih banaka. Četiri kredita na spisku unutrašnjeg duga iznose tačno 70 milijardi dinara, odnosno nešto manje od 600 miliona evra.

Foto: Magnific

Fiskalni savet: Završni račun detaljan, ali nedostaju objašnjenja

Fiskalni savet je ocenio da Završni račun za 2025. pruža detaljan pregled izvršenja budžeta, ali i dalje ne daje dovoljno informacija o suštinskim promenama koje su se tokom godine dogodile u odnosu na plan koji je usvojila Skupština Srbije.

Iako je njegova vrednost u tome što na jednom mestu objedinjuje podatke koji ranije nisu bili dostupni u ovom obimu, ovo nezavisno telo navodi da veliki broj računovodstvenih podataka nije praćen odgovarajućim ekonomskim objašnjenjima.

"Završni račun bi, pored prikaza konačnog izvršenja, trebalo da odgovori na osnovno pitanje: zbog čega se realizacija prihoda i rashoda značajno razlikovala od plana koje je prethodno odobrio parlament? Ovaj nedostatak Fiskalni savet ističe već godinama, ali ni u Završnom računu za 2025. nije napravljen suštinski napredak. Potreba za kvalitetnim objašnjenjima bila je ovoga puta posebno izražena jer u 2025. nije usvojen rebalans budžeta", piše u analizi Predloga Zakona o završnom računu budžeta za 2025.

Nedovoljna obrazloženja vidljiva su na prihodnoj strani budžeta, ali i u određenim segmentima poreske politike. Prihodi su bili više od 40 milijardi dinara manji od plana, pri čemu je naplata PDV-a podbacila za oko 58 milijardi dinara, bez objašnjenja uzroka ovako velikog odstupanja.

Nedovoljno su razjašnjene i značajne promene kod neporeskih prihoda, iako je Vlada u vreme izrade Završnog računa raspolagala određenim informacijama iz drugih izvora: priliv od 5G licenci ostvaren je u približno polovini planiranog iznosa, dok su ostali vanredni neporeski prihodi dostigli 20 milijardi dinara, naspram planiranih 11 milijardi dinara.

"Iz ugla poreske politike upadljiv primer nedovoljno razjašnjene mere predstavljaju poreske olakšice za novozaposlene: za njihovu nadoknadu PIO fondu isplaćeno je oko devet milijardi dinara, iako je budžetom bilo planirano svega 800 miliona dinara. Iako se ova transakcija formalno knjiži kao rashodni transfer PIO fondu, suštinski je reč o trošku poreske mere, pa bi ovako veliko odstupanje moralo da bude posebno obrazloženo", ocenjuje Fiskalni savet.

Kod rashoda još manje informacija

Ukupni rashodi u 2025. bili su za 88 milijardi dinara manji od plana, ali ovaj agregat prikriva brojne i velike promene u strukturi potrošnje. Oko 33 milijarde dinara podizvršenja odnosi se na niže rashode za kamate, usled konzervativnog planiranja, dok su na podizvršenje uticala i kašnjenja u realizaciji programa u sistemu obrazovanja usled društveno-političkih potresa.

"Međutim, preostala odstupanja velikim delom odražavaju promene u konkretnim politikama i projektima koje Završni račun nedovoljno objašnjava. A upravo tu je problem iz analitičkog ugla to što Vlada koristi tekuću apropijaciju kao reper za obrazlaganje odstupanja, a ne budžet koji je odobrila Skupština Srbije. Kako se tekuća apropijacija menja tokom godine, uključujući preraspodele koje ne prolaze skupštinsku proceduru, ona predstavlja svojevrsnu 'pokretnu metu' koja prikriva stvarne razmere odstupanja od plana", poručuju stručnjaci Fiskalnog saveta.

Vreme: 29.08.2026 08:01

Medij: biznis.rs

Link: <https://biznis.rs/vesti/srbija/završni-racun-budžeta-bez-objasnjenja-vecih-izdataka-za-expo-i-moravski->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Završni račun budžeta bez objašnjenja većih izdataka za EXPO i Moravski koridor

Foto: Pexels

Kako ističu, to nije samo formalni nedostatak, jer ostavlja nerazjašnjenim velike promene u konkretnim javnim politikama i projektima.

Na primer, za potrebe EXPO-a je tokom godine uveden potpuno novi, budžetom nepredviđeni program (projektovanje i izgradnja u zonama B i E), na kome je realizovano oko 22 milijarde dinara. Na Moravskom [koridoru](#), deonica Pojate-Preljina, izvršeno je oko 41 milijarda dinara naspram prvobitno planiranih 30.

Ovako velike promene zahtevaju jasno objašnjenje šta se tokom godine promenilo i zašto je bilo potrebno više sredstava nego što je Skupština odobrila.

Problem netransparentnosti nije ograničen samo na kapitalne projekte već ga srećemo i na tekućim politikama. Rashodi za socijalnu zaštitu ponovo su premašili budžetski plan, nastavljajući višegodišnju praksu sistematskog potcenjivanja ove relativno predvidive kategorije rashoda. To dodatno pokazuje da značajna odstupanja nisu ograničena na složene kapitalne projekte, već da postoje i na stavkama kod kojih bi kvalitet budžetskog planiranja morao da bude znatno bolji.

Slično, odlivi iz budžeta po osnovu izdataka za nabavku finansijske imovine (neto budžetske pozajmice) premašili su godišnji plan za skoro šest milijardi dinara. Završni račun konstatuje da su ovi rashodi izvršeni u iznosu od 29,3 milijarde dinara, odnosno 25 odsto preko plana, ali se navodi da je veće izvršenje posledica promene tekuće aproprijacije, što nije pravo obrazloženje.

Ovu kategoriju rashoda dodatno komplikuje činjenica da se oni jednim delom knjiže na računu prihoda i rashoda ("iznad crte"), a delom na računu finansiranja ("ispod crte"), a nije jasno koji deo rashoda pripada kojoj grupi.

Na rashodima "iznad crte", po svoj prilici, najveća kategorija zbog koje je došlo do prebacivanja plana jeste veća isplata po osnovu kreditne podrške preduzećima u postupku privatizacije, sa razdela Ministarstva privrede, navodi Fiskalni savet.

Sutra: Prošle godine preusmereno 92,6 milijardi dinara mimo parlamentarne kontrole

